

ניסן תשע"ז

בס"ד

בחינה בהלכות דרך ארץ

הוראות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 7 שאלות, חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
6. חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
7. בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
8. בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.
9. בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
10. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!

חלק א' – עיון
יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

1. א. נולד בו ריח החוטם אשר חייב על פי דין לגרש את אשתו, מהם האמצעים בהם יכולים בית הדין לכפות אותו לגרשה ובמה אסור לבית הדין לכפות אותו לגרשה ומדוע.
ב. כהן שנשוי לגרושה, כיצד כופים אותו לגרש את אשתו.
2. א. היה אביו רשע ובעל עבירות האם חייב הבן לכבד את אביו, והאם מותר לבן לצער את אביו הני"ל ומדוע.
ב. מה דינו של המקלל את אביו, פרט. ומה הדין אם היה אביו רשע גמור ובעל עבירה וקילל הבן את אביו ומדוע.
3. א. מה הגדר של רבו מובהק.
ב. האם חייב לעמוד בפני רבו מובהק ובפני רבו שאינו מובהק, ומאיזה מרחק חייב לעמוד.
ג. האם צריך לקרוע על רבו המובהק ועל רבו שאינו מובהק, וכיצד צריך לקרוע.
4. א. האם מותר לישראל ליטול צדקה מן העובדי כוכבים בפרהסייה ומדוע.
ב. שר עובד כוכבים ששלח ממון לישראל לצדקה מה עושים עם הממון הני"ל ומדוע.
ד. גוי או מומר שנדבו דבר לבית הכנסת, האם מותר לקבל מהם ומדוע.
5. האם מותר להשתמש בכספי מעשר שלו לדבר מצוה ומדוע (פרט ראשונים וביאור דברי האחרונים).
6. א. האם מותר לשונא לבקר את שונאו בחוליו והאם מותר לשונא ללוות את שונאו שמת ומדוע.
ב. כשמבקר את החולה האם יכול להתפלל עליו באנגלית ומדוע.

7. א. היה רוצה הלוקח לבנות בשדה בתים ובן המצר רוצה לזרעה או לנוטעה, האם אמרינן ביה דינא דבר מצרא ומדוע.
ב. היה רוצה הלוקח לקנותה כדי לנוטעה ובן המצר רוצה לבנות בה בתים מה הדין ומדוע.

חלק ב' – יישום
יש לענות על 2 מתוך 3 שאלות

8. א. ראובן קנה דירת חמישה חדרים ונטל על שכמו משכנתא גדולה, כדי לעמוד בתשלומי המשכנתא חילק ראובן את ביתו לשניים, פרץ דלת נוספת לחדר המדרגות והשכיר את החלק שהפריד מדירתו למשפחה נוספת האם יכולים השכנים להתנגד למה שעשה ראובן ומדוע.
ב. שני שותפים בבית אחד, שהביא אחד מהם אנשי בית אחר להתגורר בחלק הבית שלו (בנוסף למשפחתו שמתגוררת שם), האם שותפו יכול לעכב בעדו מלהביא אותם, ומה הדין אם השותף שמבקש לעכב אינו דר בבית ומדוע.
9. ראובן קנה דירה חדשה והזמין את שמעון לחנוכת הבית, שמעון שראה את הדירה היפה והמרווחת חש קינאה רבה כיון שהוא מאוד היה רוצה את הדירה הזאת, האם עבר שמעון על לא תחמוד או על לא תתאוה פרט ובאר.
10. ראובן קרא בעיתון ששמעון גנב כספים והוא רוצה לספר את מה שקרא בעיתון מה הדין פרט.

חלק ג' – בקיאות
יש לענות על 2 מתוך 3 שאלות

11. א. הרואה חברו שחטא או שהלך בדרך לא טובה, כיצד עליו להוכיח אותו (כתוב שלושה פרטים אותם מציין הרמב"ם).
ב. כמה פעמים חייב להוכיח את חברו.
12. א. מה גדול יותר מצות צדקה או מצות הלואת כספים לעני ומדוע.
ב. האם מצות הלואת ממון היא רק לאנשים עניים או גם עשירים ומדוע.
13. הכופה את חברו למכור את שלו ונותן לו דמיו, האם הוא פסול מהתורה או מדרבנן ומדוע.